

Sopwith F.1 Camel (BR.1)

eduard

1/72 Scale Plastic Model Kit

ProfiPACK
edition

Mimořádně obratný, ale náročný na pilotáž. Tato jediná věta charakterizuje Sopwith Camel, jeden z nejznámějších stíhacích letounů první světové války, velmi dobře. Byl účinnou zbraní v rukou zkušených pilotů, ale nebezpečný pro nováčky.

Sopwith Camel byl odpověďí na potřebu rychlejšího a obratnějšího stíhacího letounu, než jaký měly britské letectvo a námořnictvo v roce 1916 k dispozici. Firma Sopwith měla za sebou již několik úspěšných konstrukcí, které přispěly k jejímu dobrému jménu. Nový „Fighter 1“, zkráceně označovaný jako F.1, byl navržen pod vedením šéfkonstruktéra Herberta Smithe, který pracoval s koncepcí navrženou T. Sopwithem, F. Sigristem a H. Hawkerem. Jejich záměrem bylo soustředit co nejvíce hmotnosti na relativně malém prostoru a vytvořit tak mimořádně obratný letoun. Konstrukční práce probíhaly rychle i díky tomu, že konstrukční kancelář firmy Sopwith byla velmi jednoduchá. Základní konstrukční výkresy se kreslily křídou přímo na podlaze dílny v měřítku 1:1 bez jakýchkoli statických či aerodynamických výpočtů.

Konvenční, přesto jiný

První ze tří prototypů podstoupil koncem roku pozemní přejímací zkoušky a 22. prosince 1916 byl oddělením firmy zodpovědným za stavbu prototypů prohlášen za letuschopný. Předpokládá se, že prototyp poprvé vzletl téhož dne s Harrym Hawkerem za řízením (některé prameny uvádějí 26. prosince), poháněn motorem Clerget 9Z o výkonu 110 k. Hawker se o letových vlastnostech vyjadřoval pochvalně, i když ve skutečnosti bylo zřejmé, že má nový letoun velmi citlivé řízení a je poměrně nestabilní. Dalším zdrojem obav pilotů se stal velmi silný gyroskopický efekt rotačního motoru a vrtule, což ovládání letounu ještě více ztěžovalo. Obětí letových vlastností Camelu se později stalo mnoho méně zkušených a začínajících pilotů. Na druhou stranu, v rukách zkušených pilotů byl Camel v boji velmi účinným stíhačem.

Konstrukce Camelu byla konvenčnější než jeho koncepce. Trup byl vyroben z dřevěné příhradové konstrukce s drátěnými výztuhami. Boky kokpitu byly překližkové, motorový prostor měl hliníkový kryt. Zbytek trupu byl potažen látkou, stejně jako křídla a ocasní plachy. Pro usnadnění sériové výroby postrádal horní křídlo vzepětí. V jeho centrálnímu byl úzký otvor. Spodní křídlo dostalo vzepětí 5°. Výzbroj tvořily dva synchronizované kulomety Vickers ráže 0,303 palce umístěné v „hrbu“ před pilotní kabinou. Původní kryt kulometu neumožňoval přístup k rukojeti závěru podávacího systému, protože oba kulomety měly vedení munice zprava. To znemožňovalo uvolnění zaseknutého náboje v pravém kulometu za letu. K překonání tohoto problému byl v krytu nad závěrovým mechanismem pravého kulometu vyříznut otvor. Tato úprava byla standardizována 28. července 1917 u No. 2 Aircraft Depot a vyžádala si přidání čelního štítku.

Motory a výrobní obtíže

Námořnictvo zadala svou první objednávku na 50 letadel ještě před zaletáním prototypů, zatímco ministerstvo války čekalo až do konce května. Díky tomu se námořní Camely začaly dostávat k jednotkám již v polovině května 1917, zatímco No. 70 squadron RFC získala své Camely až koncem června. Bylo to také první Camely nasazené do boje u RFC. A zatímco námořní Camely byly poháněny motorem Admiralty Rotary No. 1 o výkonu 150 koní (později přejmenovaný na Bentley Rotary No. 1), RFC používaly své Camely s licenčně vyráběnými motory Clerget 9B, které nejenže vykazovaly nižší výkon oproti

francouzským originálům, ale také jej ztrácely již po zhruba 10 hodinách provozu. Řešením byla instalace méně výkonných, ale spolehlivějších motorů Le Rhône 9J o výkonu 110 k. Později se používaly také motory Clerget 9Bf 140 k a Camel dodávané jednotkám USAAC byly vybaveny motorem Gnome Monosoupape o výkonu 150 koní. Navzdory některým nedostatkům konstrukce a potížím s motory a zbraněním byl letoun, který dostal jméno Camel díky hrbu na přidi, objednáván jak RFC, tak RNAS ve velkém množství. Společnost Sopwith nebyla schopna všechny objednávky plnit, a tak byly licenční výrobou pověřeny jiné firmy. Byly to Ruston, Proctor & Co, Clayton & Shuttleworth, William Beardmore, Boulton & Paul, British Caudron, Hooper & Co, March, Jones & Cribb, Nieuport & General Aircraft a Portholme Aerodrome. Mezi letouny této továren byly drobné technické rozdíly, větší byly z hlediska kvality výroby. Zejména Camely pocházející z výroby Ruston, Proctor byly ve srovnání s ostatními výrobcími výrazně horší ve výkonech.

Pro různé účely

Do konce války bylo vyrobeno 5597 Camelů. Dvanáct denních squadron RFC (No. 3, 28, 43, 45, 46, 54, 65, 66, 70, 71, 73 a 80) létalo s Camely na západní frontě a tři z nich se po určité době zapojily také do bojů v Itálii (No. 28, 45 a 66). Ve Francii působily s Camely také dvě noční letky RFC (No. 151 a 152). RNAS měla k dispozici osm squadron Camelů (No. 1, 3, 4, 8, 9, 10, 12 a 13). Home Defence používala Camely u sedmi squadron (č. 37, 44, 50, 61, 87, 112 a 143). Ty byly používány k boji proti nočním náletům německých těžkých bombardérů a vzducholodí útočících na britské ostrovy v letech 1917 a 1918. Některé z těchto nočních stíhaček byly přestavěny na verzi „Comic“. Další speciální verzi Camelu byla 2F.1, používaná jako palubní letoun. Tato verze měla skládací trup pro snadnější skladování letounů na palubách. Také USAS měla dvě squadrony Camelů (No. 17 a 148), dalšími kdo obdrželi Camely ještě za války, byli Belgičané. Několik letectev je pak používalo po válce.

Ačkolik byl Camel stíhací letoun, byl používán také jako stíhací bombardér. V této roli používal závěsník pro čtyři 20lb (11kg) pumy. Tyto nálety v malých výškách byly sice poměrně účinné, ale pro piloty, také velmi nebezpečné. Celkem piloti Camelů sestřelili během první světové války asi 1543 nepřátelských letadel a 120 balonů. Dalších 1086 nepřátelských letadel bylo nahlášeno jako „ztráta kontroly“ (Out-of-Control), což byly pravděpodobně sestřely.

Tato stavebnice: Sopwith F.1 Camel (BR.1)

Camely s motorem BR.1 byly mezi piloty nejoblíbenější a velmi žádané. Bentleyova konstrukce sice vycházela z motoru Clerget 9B, ale měla válce z lehké slitiny a byla nejen výkonnéjší, ale díky dvojitému zapalování také spolehlivější. Zajímavé je, že BR.1 byl i levnější, protože licenční platby za Clergety tyto jednotky dost prodražovaly. Vyššího výkonu bylo u BR.1 dosaženo zvýšením zdvihu válce, což zvětšilo průměr motoru. Ten se sice vešel do krytu určeného pro Clerget, nicméně existoval také specifický kryt pro motor BR.1. Ten se ale používal poměrně málo. BR.1 byl standardem námořních Camelů, ale protože se nevyroběl v potřebném množství, většina pilotů RFC se musela spokojit s Clergety.

item No. 82171

ATTENTION

UPOZORNĚNÍ

ACHTUNG

ATTENTION

注意

Carefully read instruction sheet before assembling. When you use glue or paint, do not use near open flame and use in well ventilated room. Keep out of reach of small children. Children must not be allowed to suck any part, or pull vinyl bag over the head.

Před započetím stavby si pečlivě prostudujte stavební návod. Při používání barev a lepidel pracujte v době větrané místnosti. Lepidla ani barvy nepoužívejte v blízkosti otevřeného ohně. Model není určen malým dětem, mohlo by dojít k poškození drobných dílů.

INSTRUCTION SIGNS * INSTR. SYMBOLY * INSTRUKTION SINNBILDER * SYMBOLES * 記号の説明

OPTIONAL VOLBA

BEND OHNOUT

SAND BROUSIT

OPEN HOLE VYVRTAT OTVOR

SYMETRICAL ASSEMBLY SYMETRICKÁ MONTÁŽ

REMOVE ODŘÍZNOUT

REVERSE SIDE OTOČIT

APPLY EDUARD MASK AND PAINT POUŽÍT EDUARD MASK NABARVIT

PARTS

DÍLY

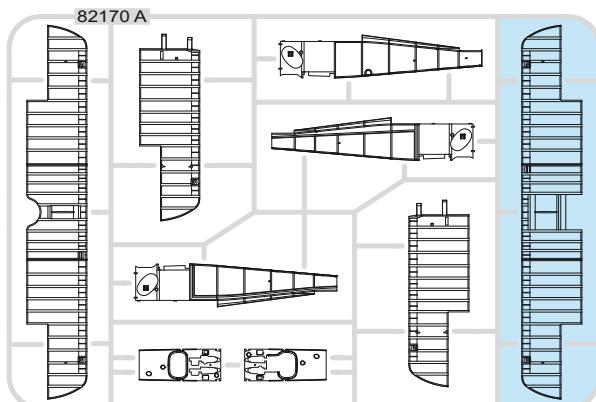
TEILE

PIÈCES

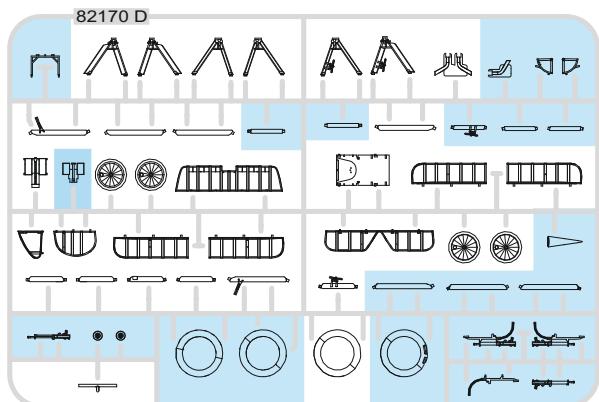
部品

PLASTIC PARTS

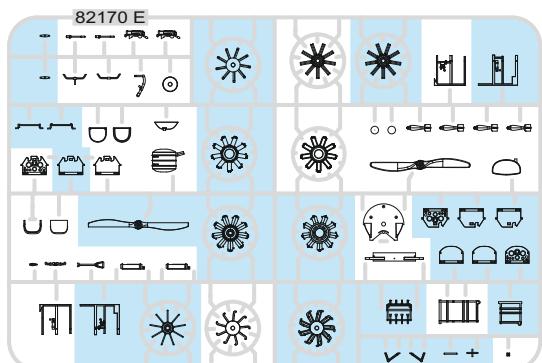
A>

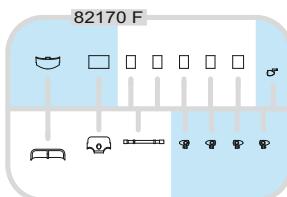
D>

E>

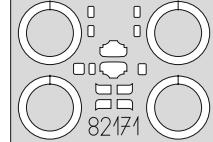

F>

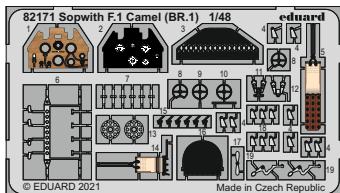

eduard

MASK

PE - PHOTO ETCHED DETAIL PARTS

-Parts not for use. -Teile werden nicht verwendet. -Pièces à ne pas utiliser. -Tyto díly nepoužívejte při stavbě. - 使用しない部品

COLOURS

BARVY

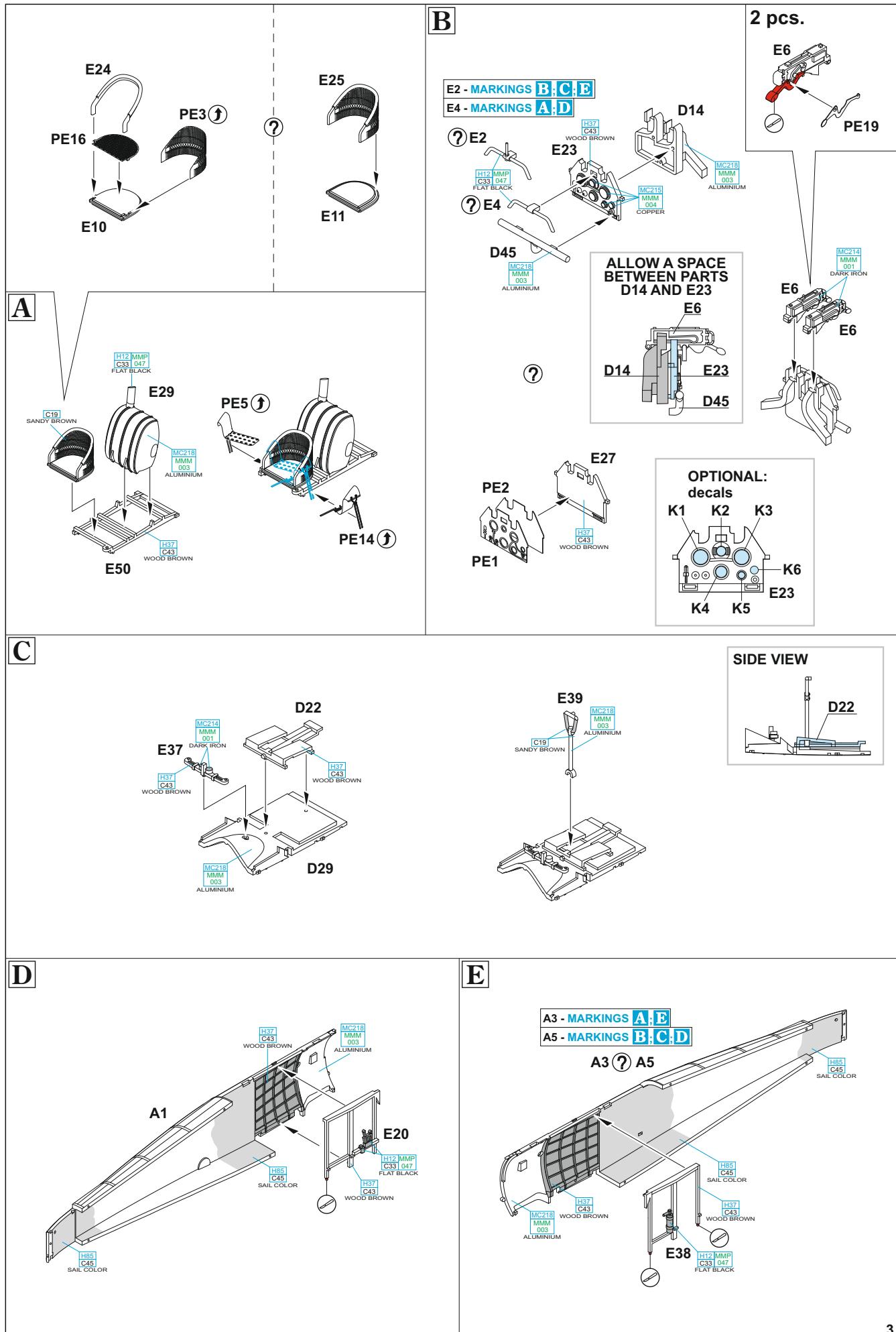
FARBEN

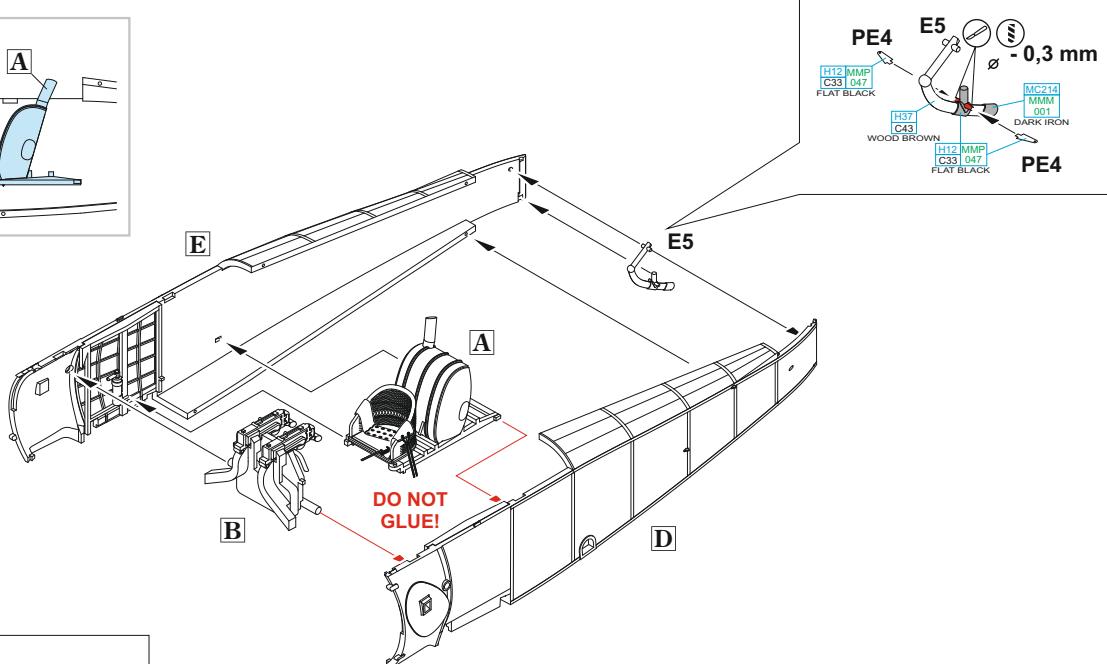
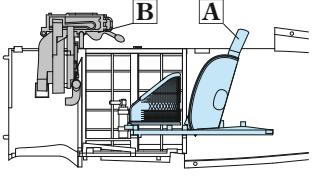
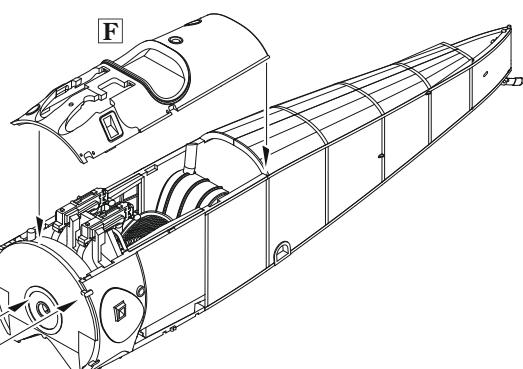
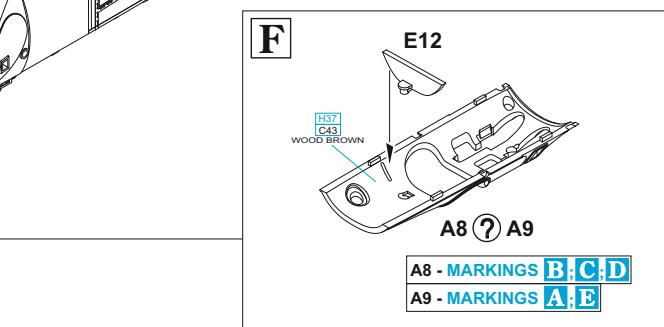
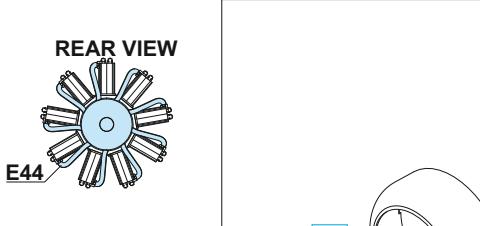
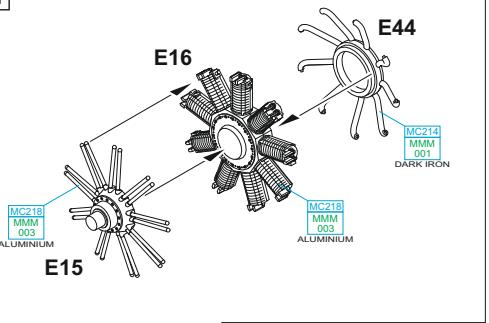
PEINTURE

色

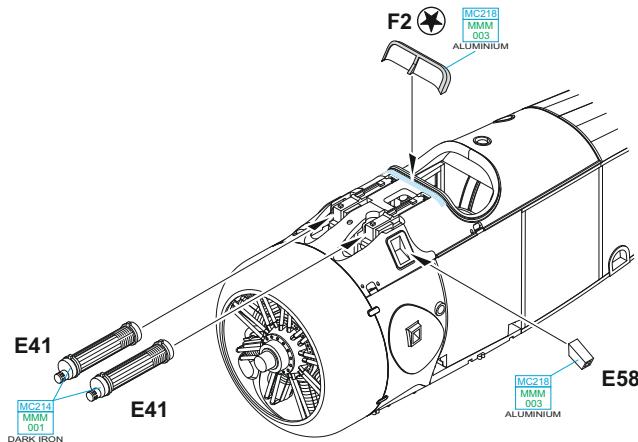
GSi Creos (GUNZE)		MISSION MODELS
AQUEOUS	Mr.COLOR	PAINTS
H4	C4	MMP-007
H8	C8	
H11	C62	MMP-001
H12	C33	MMP-047
H15	C65	
H25	C34	
H37	C43	
H51	C11	MMP-063
H78	C38	
		YELLOW
		SILVER
		FLAT WHITE
		FLAT BLACK
		BRIGHT BLUE
		SKY BLUE
		WOOD BROWN
		LIGHT GULL GRAY
		OLIVE GREEN

GSi Creos (GUNZE)		MISSION MODELS
AQUEOUS	Mr.COLOR	PAINTS
H84	C42	
H85	C45	
H327	C327	MMP-101
H338	C338	MMP-116
	C19	
Mr.METAL COLOR		METALLICS
MC214		MMM-001
MC215		MMM-004
MC218		MMM-003
		DARK IRON
		COPPER
		ALUMINIUM

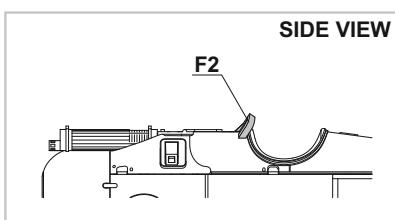
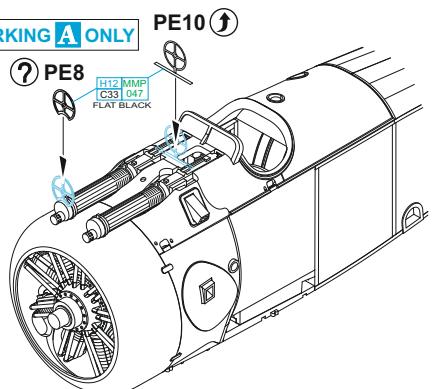

SIDE VIEW**G Bentley engine**

MARKINGS A:D

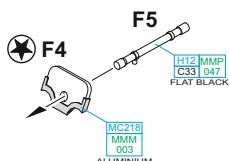

PE8 - MARKING A ONLY

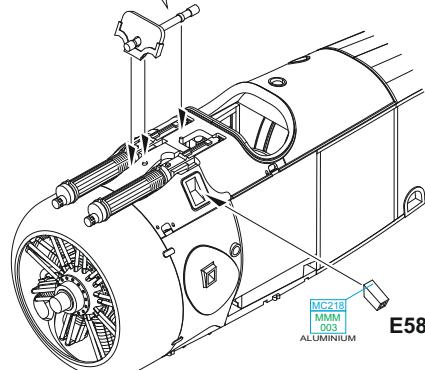
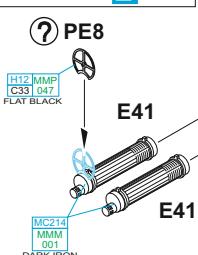

MARKINGS B;C;E

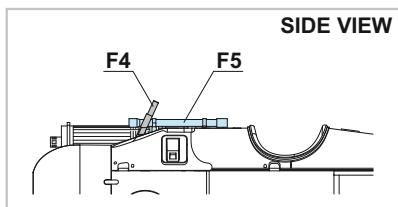
DO NOT GLUE!

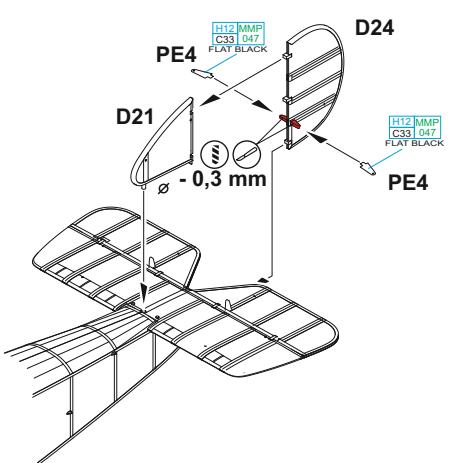
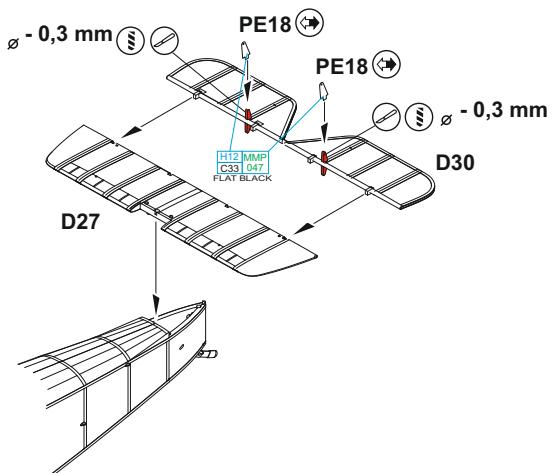

PE8 - MARKING E ONLY

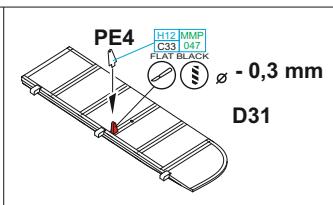

SIDE VIEW

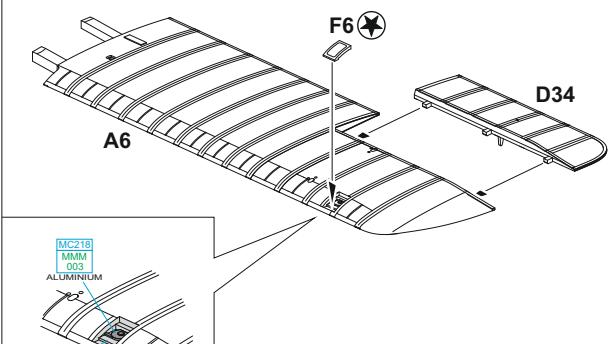
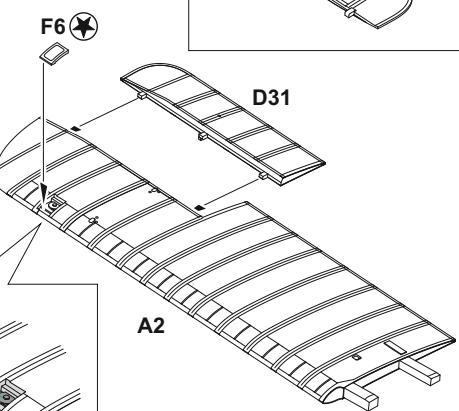
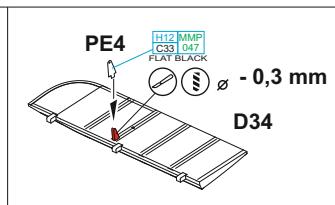

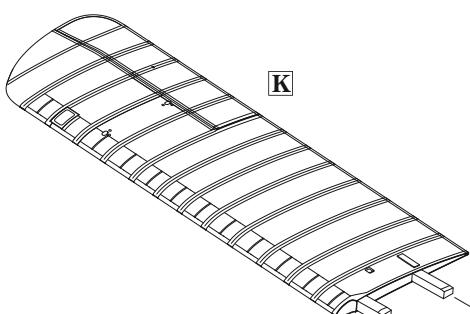
K

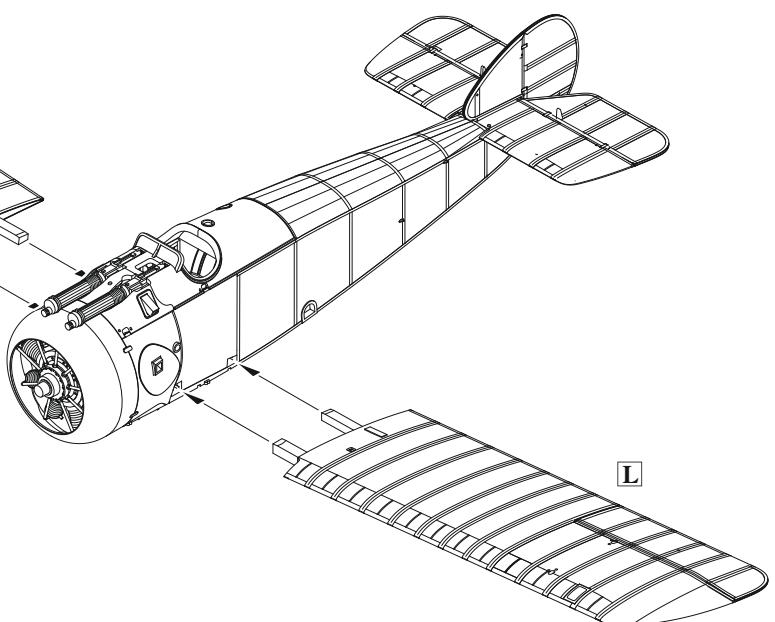
L

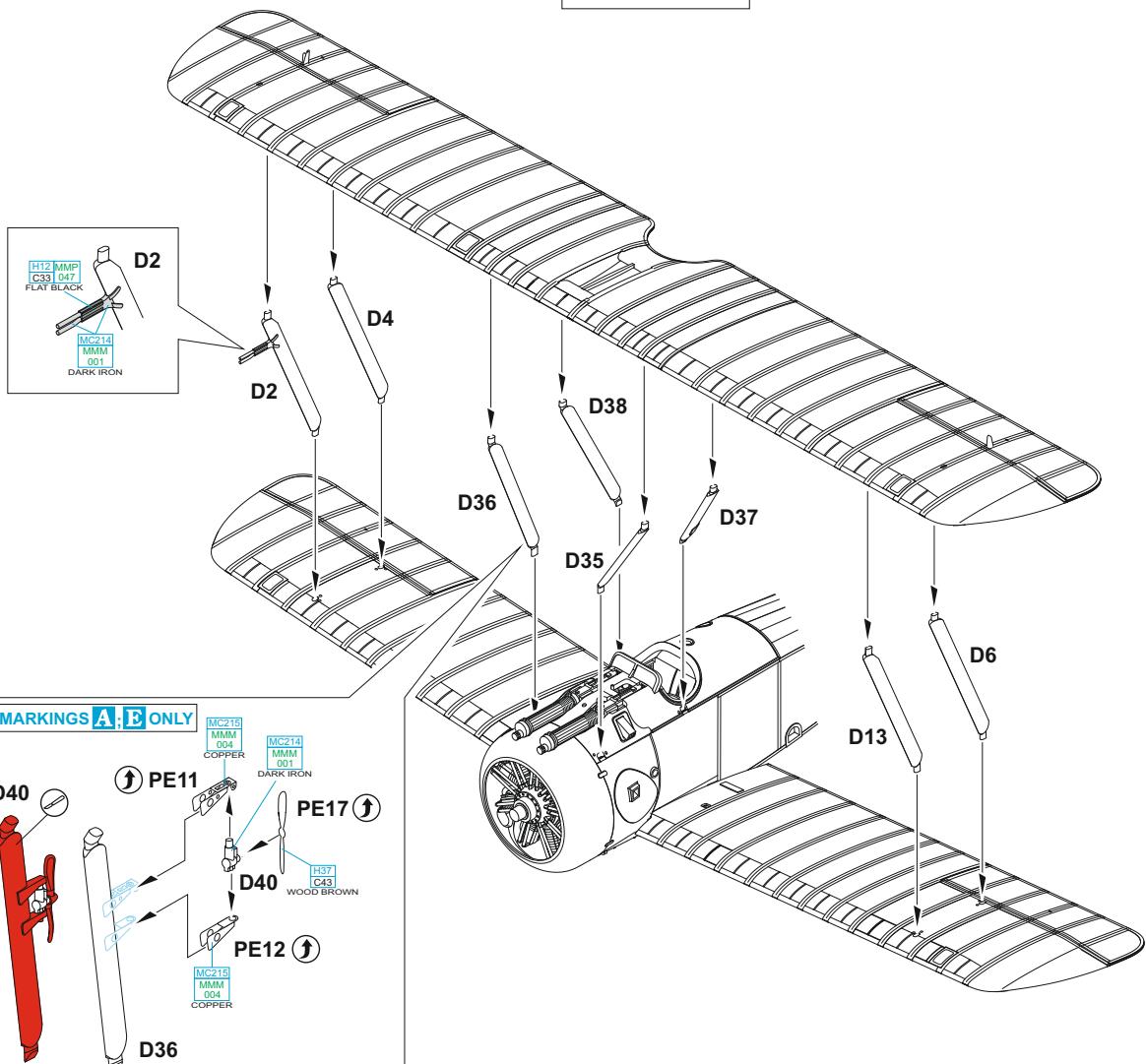
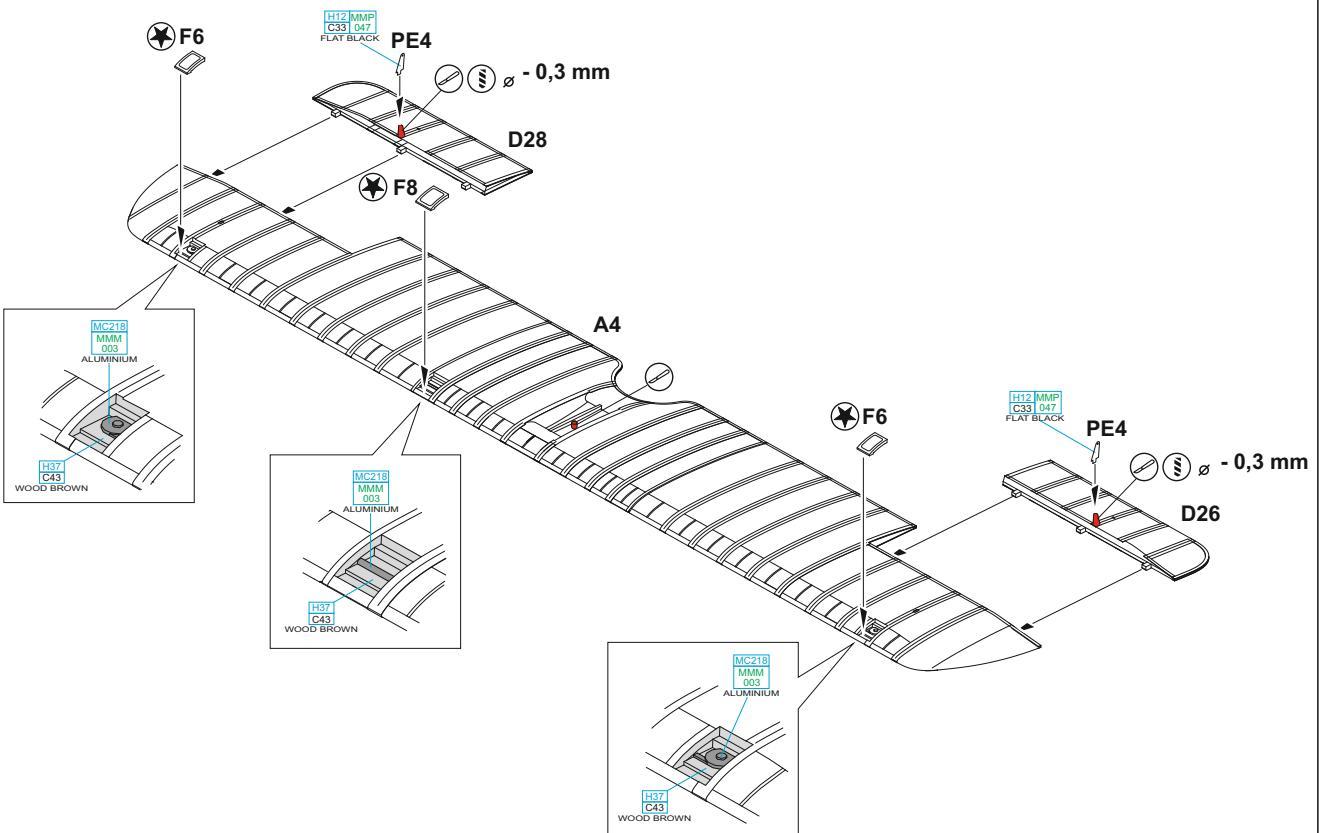

K

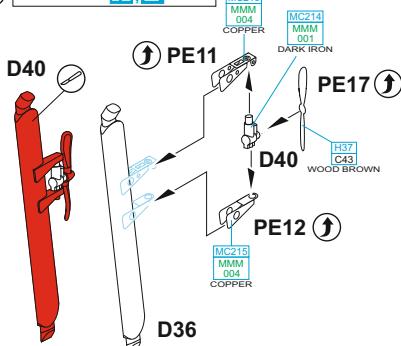

L

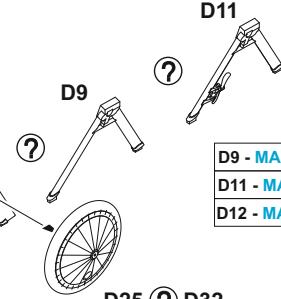
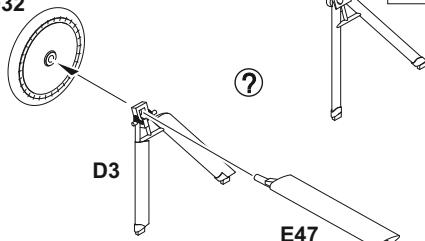
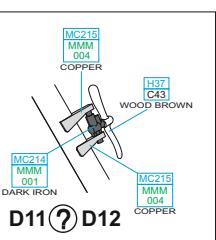
MARKINGS A, E ONLY

D25 - MARKINGS A:D:E
D32 - MARKINGS B:C

D25 ? D32

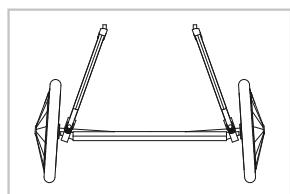
D7
D3 - MARKING C
D7 - MARKINGS A:B:D:E

D9 - MARKINGS A:E
D11 - MARKINGS B:D
D12 - MARKING C

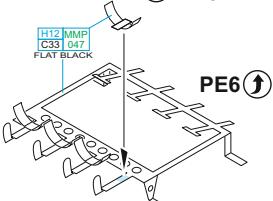
D25 ? D32

D25 - MARKINGS A:D:E
D32 - MARKINGS B:C

M MARKING C ONLY

PE7 4 pcs.

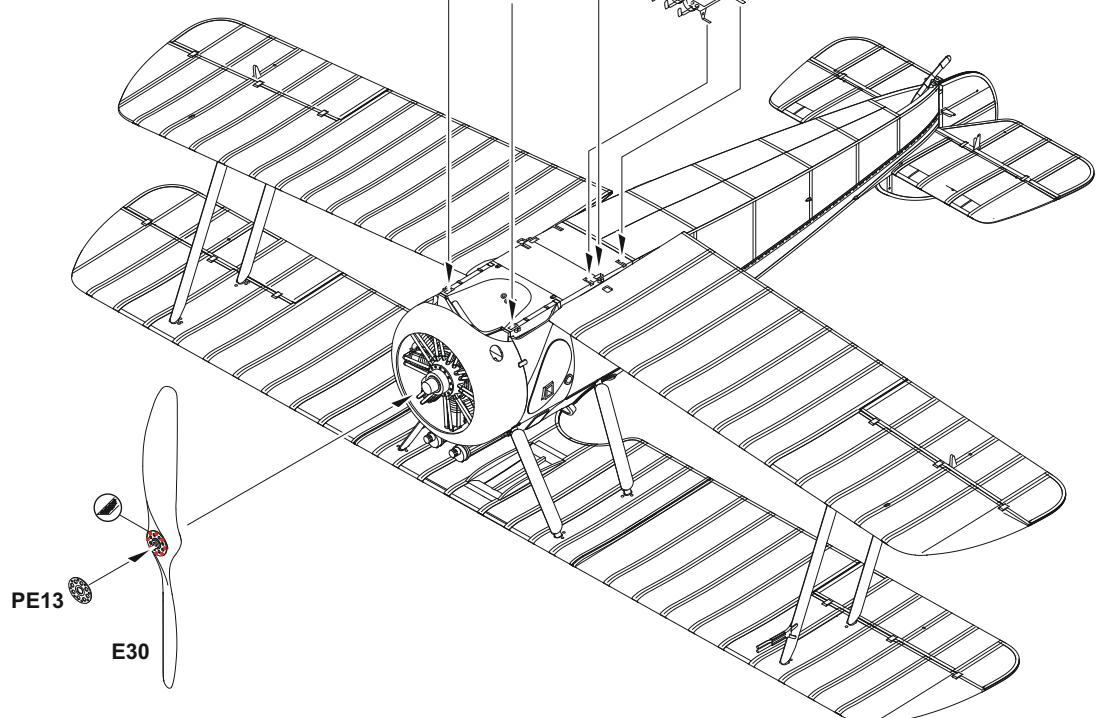
PE6

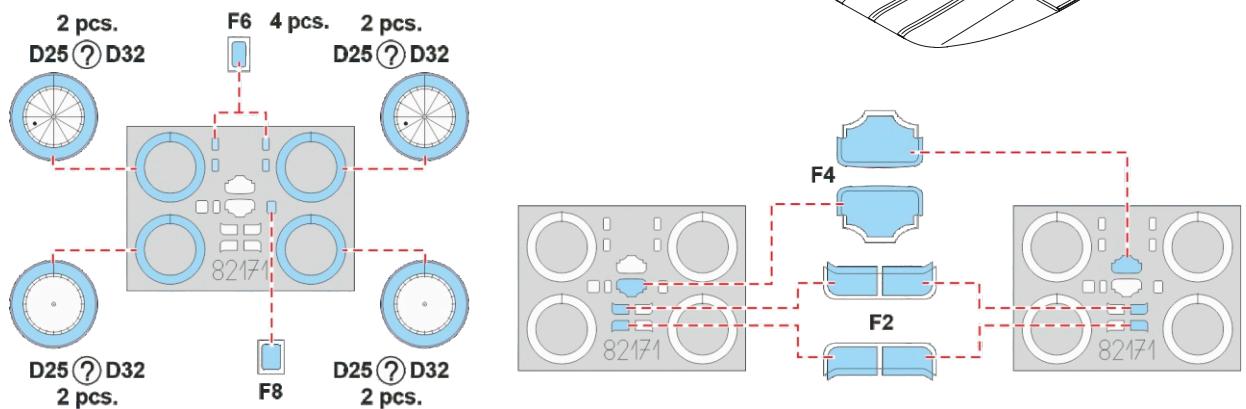
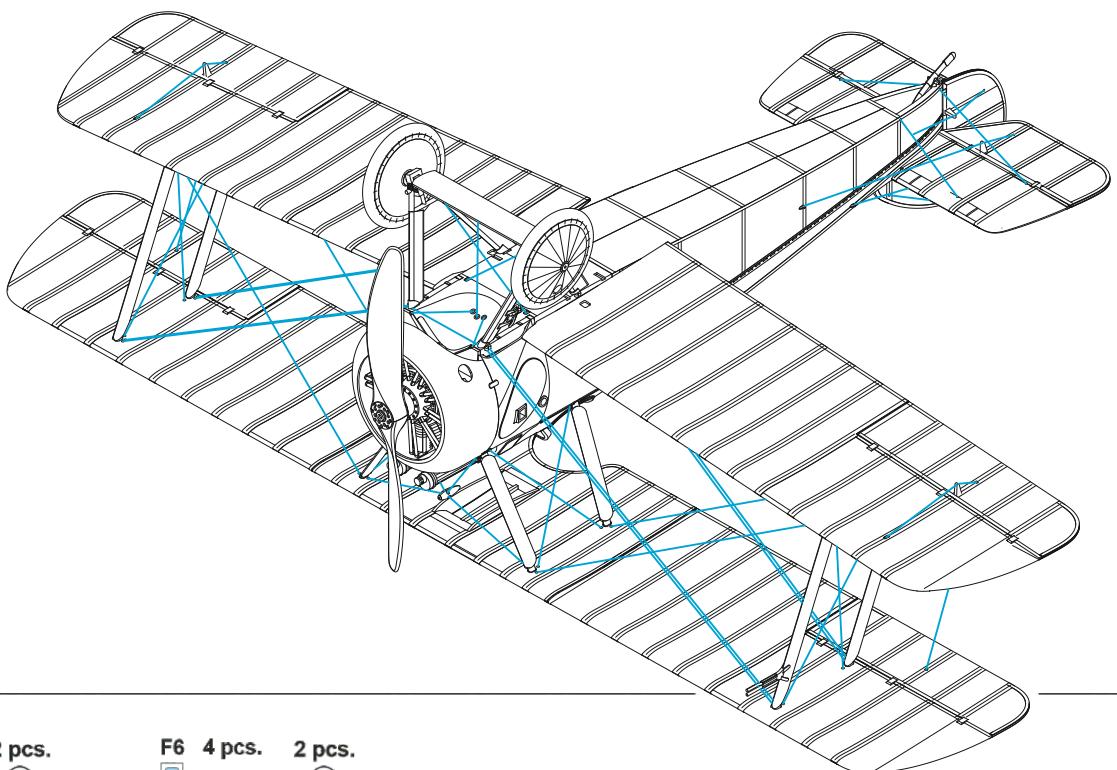
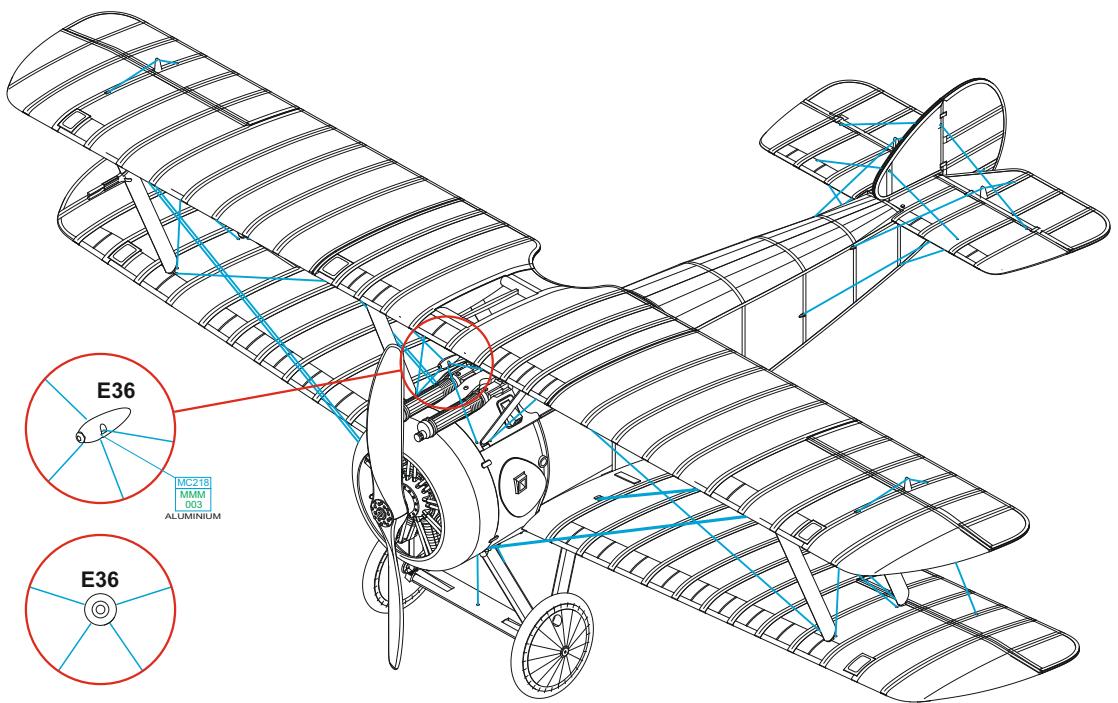
4 pcs.

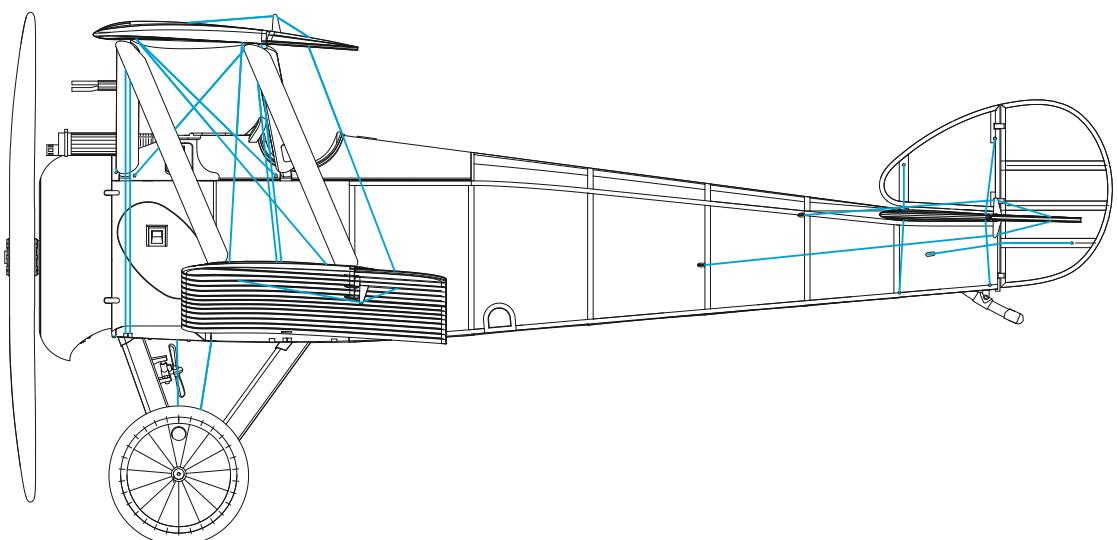
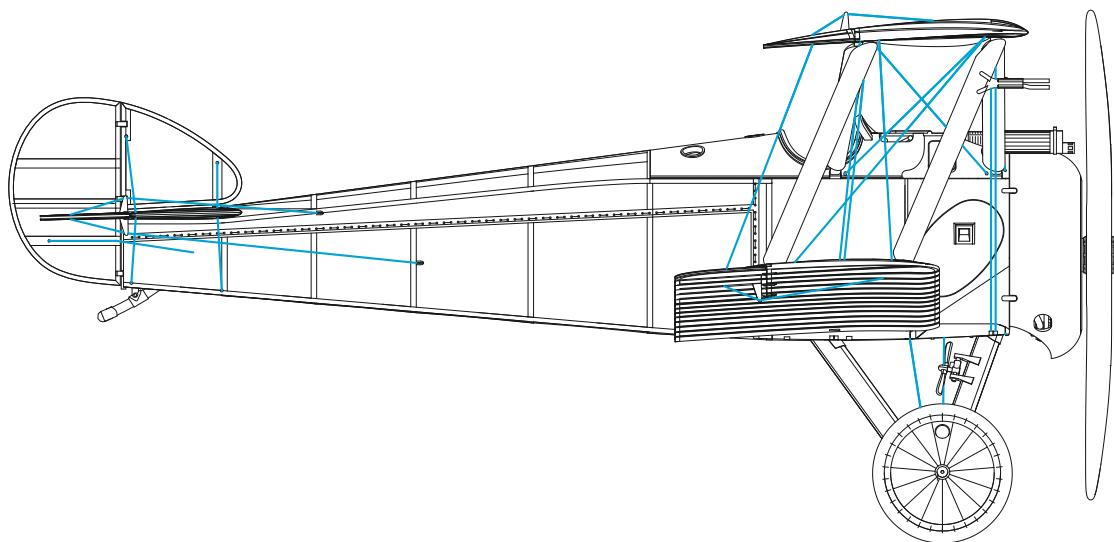
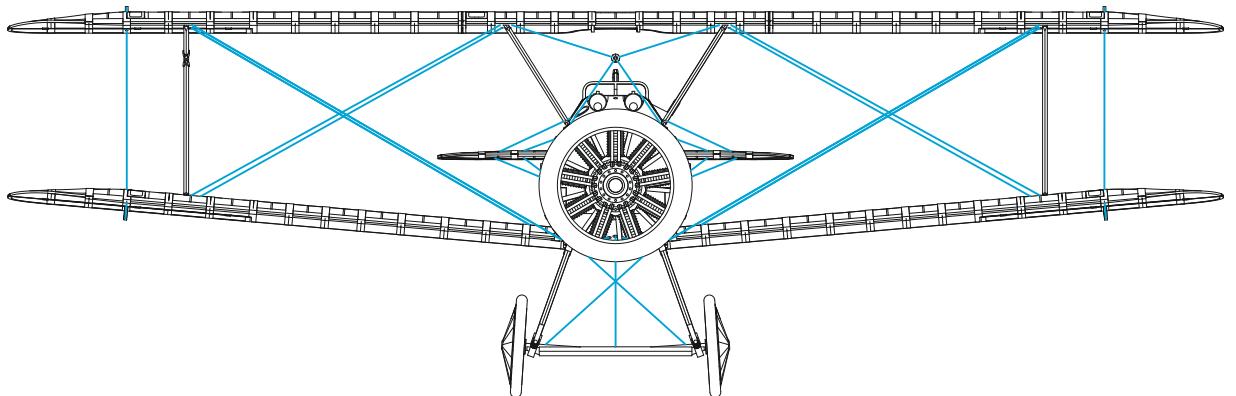
E21 4 pcs.

M

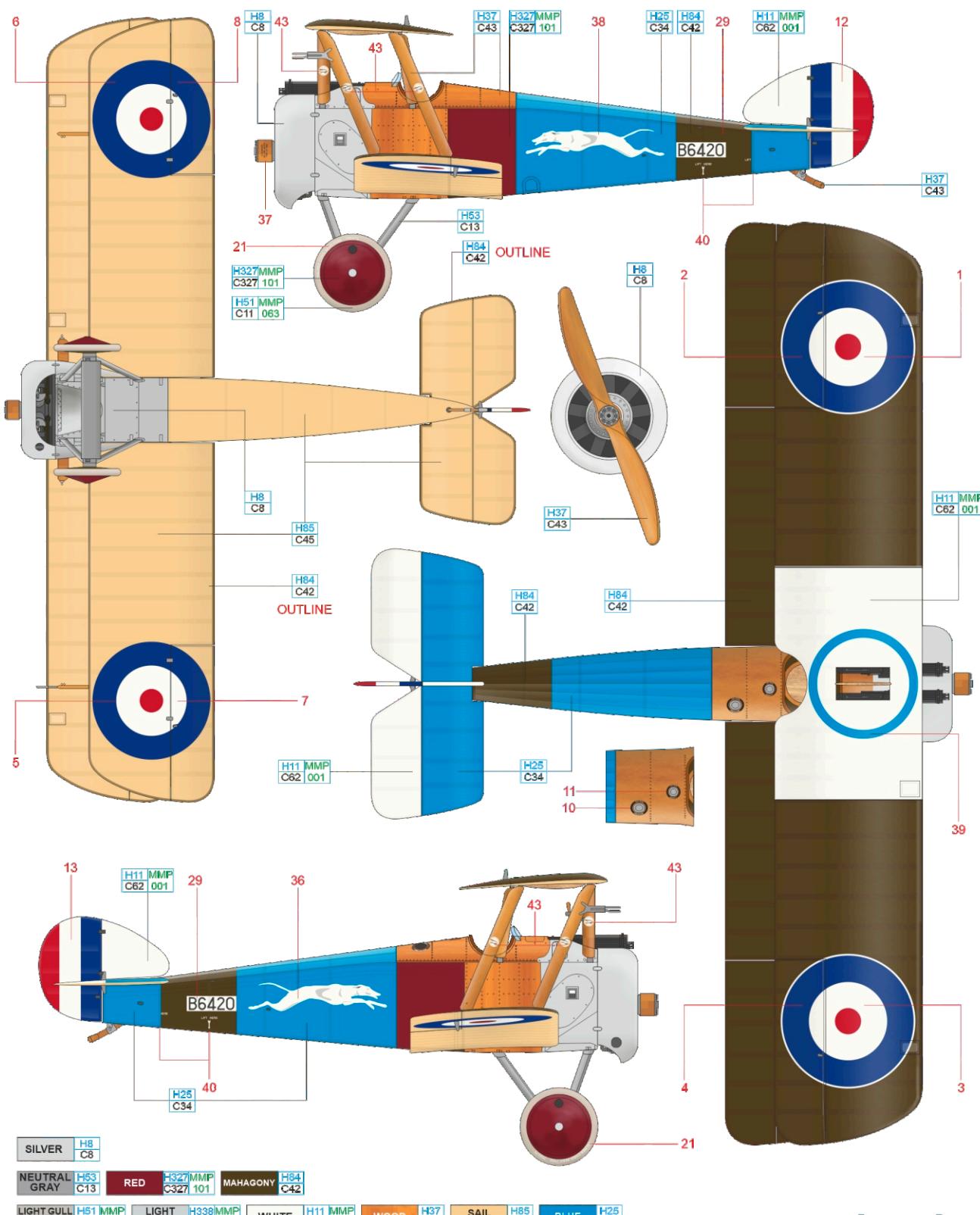

RIGGING DIAGRAM

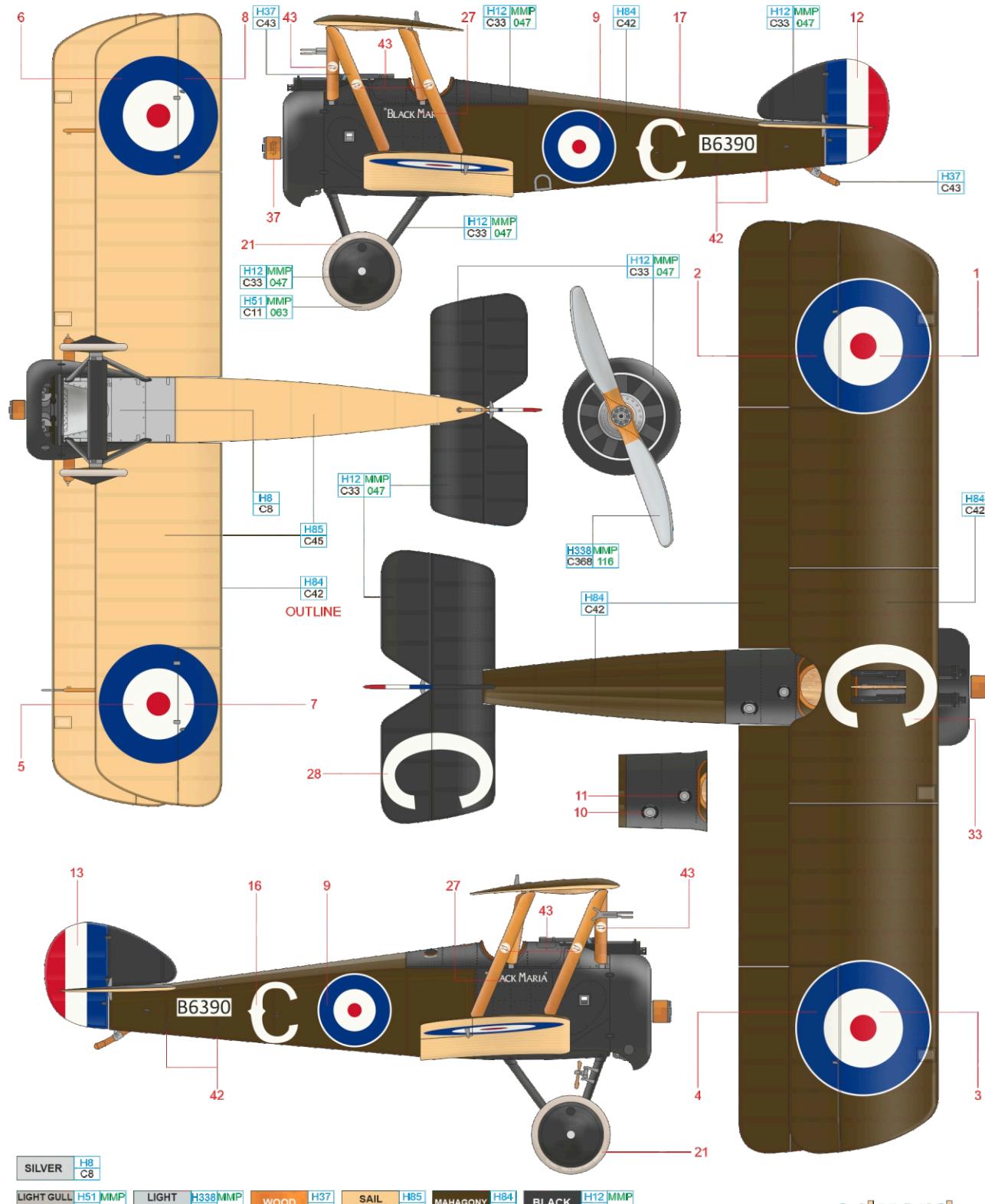
A B6420, F/Cdr Richard Pearman Minifie, No. 1(N) Squadron RNAS, Téteghem, Francie, březen 1918

Rodák z Melbourne R. P. Minifie byl s 21 sestřely šestým nejúspěšnějším australským stíhačem 1. světové války. Většiny svých vítězství dosáhl na typu Sopwith Triplane, posledních čtyř pak na tomto Camelu. Minifie vstoupil do řad RNAS (Royal Naval Air Service) 11. června 1916 a po pilotním výcviku se stal v prosinci členem No. 1(N) Sqn. Prvního vítězství dosáhl 29. dubna 1917, když s Triplanem N5446 sestřelil nedaleko Epinoy Albatros D.III. Dne 17. března 1918 vedl s tímto Camelem patrolu, ze které se nevrátil. Jisté je, že nouzově přistál za nepřátelskými liniemi a padl do zajetí. Jeho stroj na zemi shořel, podle některých zdrojů jej sám Minifie zapálil. Je otázkou, zda přistál kvůli poruše motoru, nebo byl sestřelen, když se jeho jednotka dostala do boje s Pfalzy od Jasta 47w. Camel B6420 pocházel z výroby továrny Sopwith a do stavu No. 1(N) Sqn RNAS byl přijat 9. 11. 1917. Na rozdíl od tehdejšího značení strojů této jednotky obdržel nezvykle pestré zbarvení. Podle známé černobílé fotografie lze dojít k několika závěrům, příklonili jsme se ke středně modré barvě na trupu, bílé kresbě chrtu a červenému poli za kokpitem. Je ale možné, že červeně byly natřeny i dřevěné části kolem kokpitu.

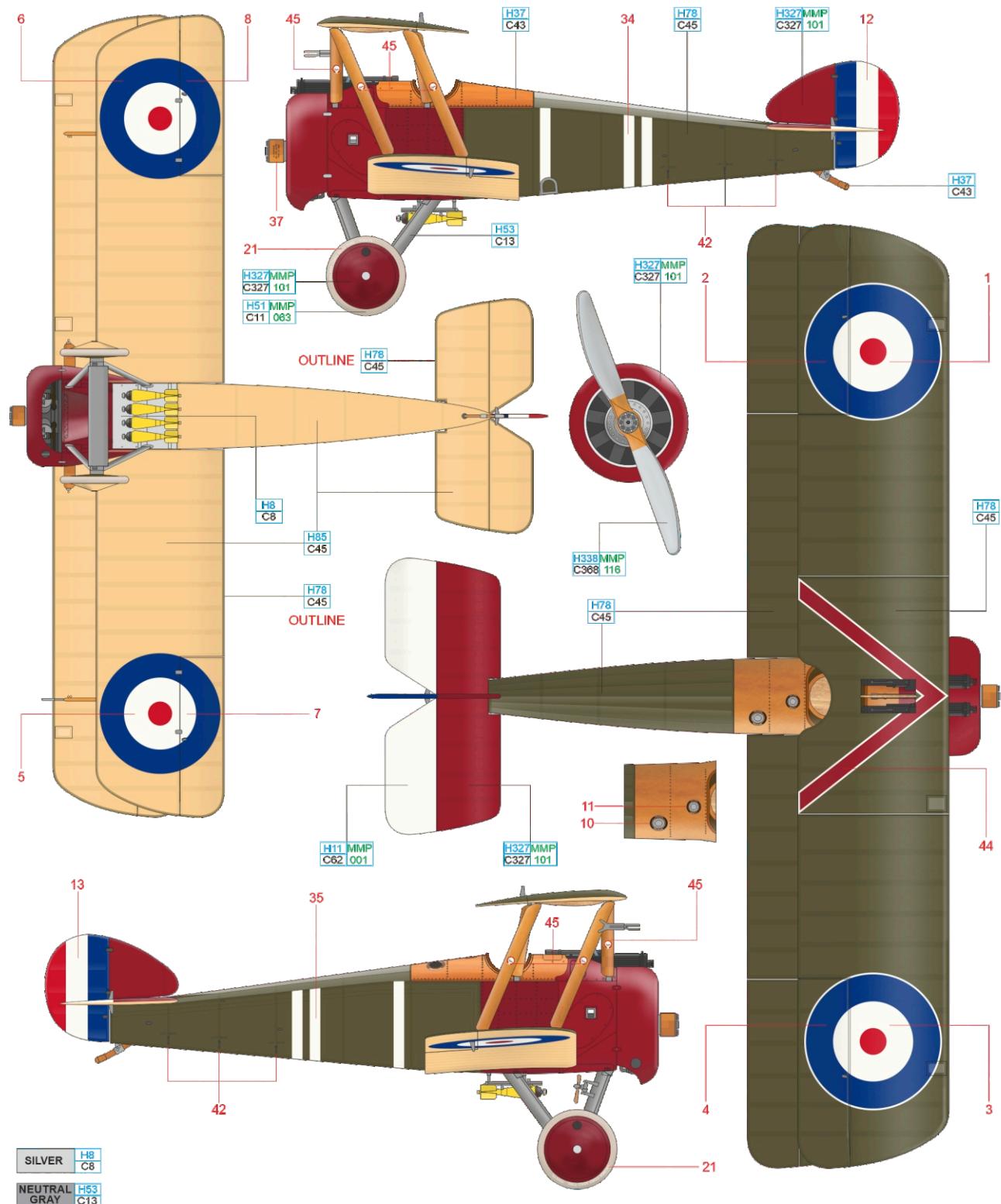
B B6390, F/Cdr Raymond Collishaw, Seaplane Defence Squadron RNAS, prosinec 1917

Kanadař Raymond Collishaw byl se svými 60 sestřely nejúspěšnějším esem mezi piloty královského námořnictva (RNAs). Jeho letecká bojová dráha započala v lednu 1916, kdy byl po výcviku zařazen ke 3. námořnímu křídlu, kde létal s dvoumístným Sopwith 1½ Strutterem, se kterým také dosáhl prvních dvou potvrzených vítězství. V únoru 1917 byl přezen k No. 3(N) Sqn, kde létal s Pupem a dosáhl dalších dvou sestřelů, ale již 1. dubna se hlásil u No. 10(N) Sqn, aby převzal velení roje B (B flight). Zde přesedlal na Sopwith Triplane a spolu s dalšími Kanadany založil legendární „Black Flight“ s černým příděm i jmény strojů. Collishaw zvolil název „Black Maria“. Po dovolené v Kanadě se již jako eso s 38 sestřely ujal na konci listopadu 1917 velení u Seaplane Defence Squadron, kde také dosáhl 19. prosince svého prvního vítězství s Camellem. Jednalo se právě o tento letoun. Počínaje 23. lednem 1918 převzal Collishaw velení No. 3(N) Sqn, kde setrval až do 21. října, kdy byl stažen z bojové služby. Po válce navýšil jako velitel No. 47 Sqn své skóre o další sestrel v bojích proti bolševikům v Rusku. Jako vicemaršál RAF působil v roce 1940 jako velitel britských leteckých sil v Egyptě. Zemřel 28. září 1976 v Kanadě. Camel B6390 dostal podobně jako většina Collishawových strojů černou příd' a název „Black Maria“, po Collishawově převolení jej převzal FSL J. A. Moyle a 15. ledna s ním byl nad Kanálem sestřelen FSL E. G. Wilkinson. Pilot zachránit torpédoborec HMS Myngs, letoun se potopil.

C B7270, Capt. Arthur R. Brown, No. 9(N) Sqn RNAS, Bertangles, Francie, duben 1918

Kanadána Browna proslavilo jeho vítězství nad Manfredem von Richthofenem. I když se dnes spíše předpokládá, že Rudého barona ve skutečnosti „dostala“ kulka vypálená australskými kulometčíky. Brown byl tím, kdo nejslavnějšího německého stíhače v danou chvíli proháněl a pálit na něj také. Brown se stal pilotem RNAS v listopadu 1915, ale zdravotní problémy mu bránily v bojové činnosti až do dubna 1917, kdy byl přidělen k No. 9(N) Sqn RNAS. U této jednotky ale dlouho nevydržel a v rychlém sledu vyšíral No. 11, No. 4 a opět No. 11 Sqn, kde dosáhl 17. července svého prvního sestřelu na letounu Sopwith Pup. V září se vrátil k No. 9(N) Sqn. Do konce října stihl pět sestřelu a po odpočinku se k jednotce vrátil v únoru 1918. Tehdy také již jako velitel roje převzal tento stroj, vyrobený továrnou Clayton & Shuttleworth. S ním zaznamenal během března a dubna tři další vítězství, než se 21. dubna vrhnul na Richthofena, který se svým Fokkerem Dr.I proháněl Lt. Maye. Devět dní po svém desátém a nejslavnějším sestřelu byl Brown hospitalizován s chřipkou a nervovými problémy. Dále působil jako instruktor a k bojové činnosti se již nevrátil. Dne 15. července dokonce za letu omdlel, havaroval a utrpěl vážná zranění hlavy. Trvalo pět let, než se plně zotavil. Zemřel 9. března 1944 na infarkt.

SILVER H8
C8

NEUTRAL
GRAY H53
C13

LIGHT GULL
GRAY H51
MMP C11
063

LIGHT GRAY H38
MMP C368
116

WHITE H11
MMP C62
001

WOOD H37
C43

SAIL
COLOR H65
C45

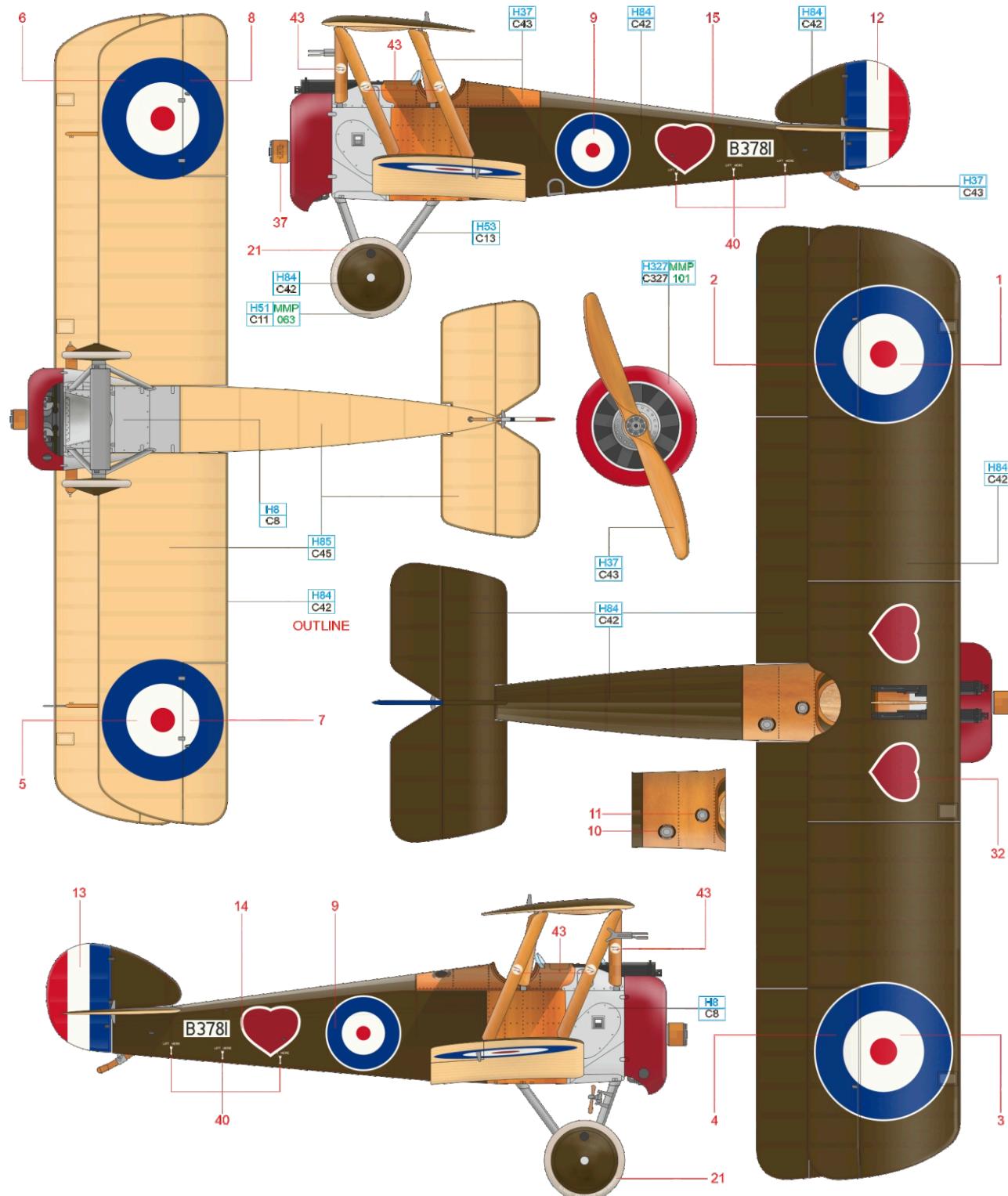
OLIVE DRAB H78
C45

RED H327
MMP C327
101

eduard

D B3781, FSL Aubrey B. Ellwood, No. 3(N) Squadron RNAS, Saint-Pol, Francie, červenec 1917

Syn reverenda C. E. Ellwoda vstoupil do služeb královského námořnictva (RNAS) v červnu 1916. V dubnu 1917 byl přidělen k No. 3(N) Sqn a u této jednotky sloužil do května 1918 (to už byla přeznačena na No. 203 Sqn). Ellwood dosáhl celkem deseti sestřelů a prvního z nich právě na tomto Camelu B3781. Došlo k tomu 27. června 1917 a jeho obětí se stal blíže neurčený německý plovákový letoun. Při svém druhém vítězství (30. ledna 1918) již pilotoval jiný Camel (B6408), neboť B3781 byl vážně poškozen při havárii J. W. P. Amose 27. srpna 1917. Letoun byl nicméně opraven, na konci října přidělen k No. 9(N) Sqn a v únoru 1918 byl připsán do stavu No. 10(N) Sqn. Zde s ním byl 18. března sestřelen FSL G. T. Steeves a padl do zajetí. Letoun byl zničen. Camel B3781 pocházel z výroby továrny Sopwith, červená srdce na křídlech a trupu měl namalována během služby u No. 3(N) Sqn, jak dokazuje i známá fotografie z Amosovy havárie.

SILVER H8 C8

NEUTRAL GRAY H53 C13

LIGHT GULL GRAY H51 MMP C11 063

WOOD H37 C43

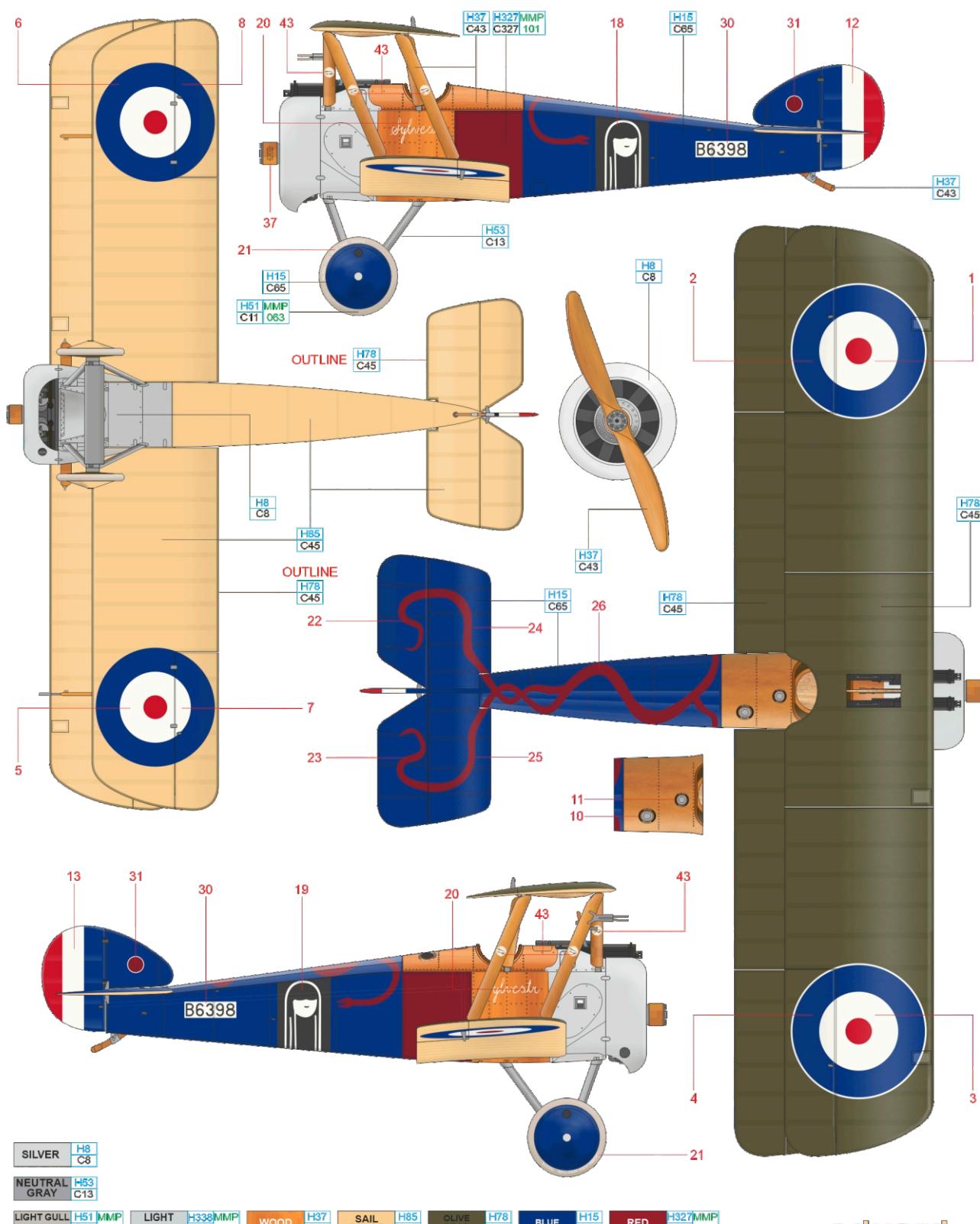
SAIL COLOR H85 C45

MAHAGONY H84 C42

RED H327MMP C327 101

E B6398, Ernest L. Foot, No. 1 School of Special Flying, RAF Gosport, Velká Británie, říjen 1918

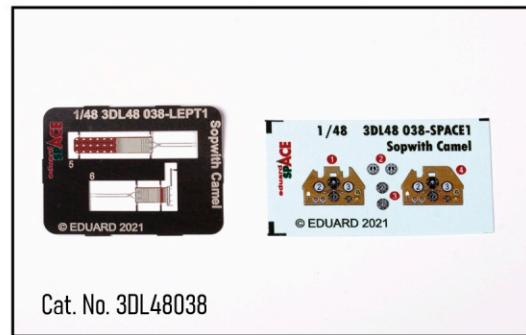
Jak byl Camel B6398 pestře zbarvený, tak pestrý byla také jeho bojová kariéra. Pocházel z 250kusové série vyrobené v továrně Sopwith a v říjnu 1917 byl přidělen do stavu No. 1(N) Sqn. Zde zaznamenal několik smolných okamžiků, jako pozemní kolizi s jiným letounem (11. března 1918) nebo střet s krávou na okraji letiště během cvičného letu (7. dubna 1918). Celem na něm jeho piloti dosáhl dvanácti sestrelů, šest z nich si na své konto připsal S. M. Kinkead, svých dvou prvních sestrelů s ním dosáhl W. R. May a čtyř R. C. B. Brading. To už bylo v září 1918. Na konci války byl letoun přidělen k letecké škole speciálního výcviku, kde jej přebral jako osobní stroj E. L. Foot (5 sestrelů). Ten jej nechal opatřit egyptskými motivy stylizovanou hlavou Kleopatry v černém poli a hadem vinoucím se po hrátku stroje. Podle fotografií z obou stran se jako nejpravděpodobnější jeví varianta dvouhlavého a dvoucasáčového hada. Oblast trupu okolo kokpitu je obvykle kreslena jako červená včetně dřevěných částí, podle fotografií ale není vyloučeno ani to, že byly dřevěné části ponechány v přírodní barvě a červená byla pouze plátená část za kokpitem. Je na modeláříkterou variantu zvolí.

Eduard goodies for

Sopwith F.1 Camel (BR.1) 1/48

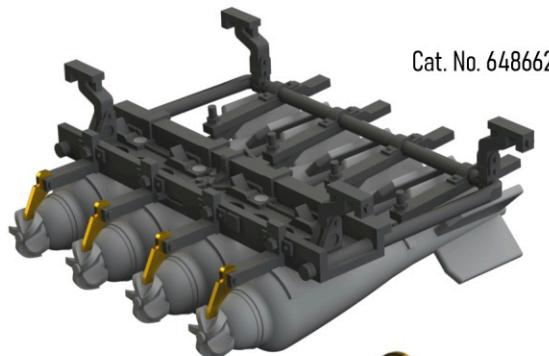
- FE1215 Sopwith Camel seatbelts STEEL (PE-Set)
644116 Sopwith Camel LööK (Brassín)
648657 Sopwith Camel wheels type 1 (Brassín)
648658 Sopwith Camel wheels type 2 (Brassín)
648659 Sopwith Camel seat (Brassín)
648660 Sopwith Camel Vickers Mk.I gun (Brassín)
648674 Sopwith Camel Rotherham air pumps (Brassín)
648662 Sopwith Camel 20lb bomb carrier (Brassín)
648677 Sopwith Camel Bentley engine (Brassín)
648661 Sopwith Camel US Colt Vickers gun (Brassín)
3DL48038 Sopwith Camel SPACE (3D Decal Set)

Cat. No. 3DL48038

Cat. No. 648659

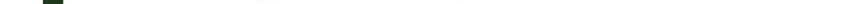
Cat. No. 648662

Cat. No. 648660

Cat. No. 648674

Cat. No. 648677

